

Huhut kirjaston kuolemasta ovat ennenaikaisia

17.1.2023

Monelta kirjastoihmiseltä meni aamukahvi väärään kurkkuun, kun YLE julkisti uutisensa, (YLE Uutiset 12.1.2023) jonka mukaan ” kirjastolaitos näyttää jäävän Suomessa historialliseksi välivaiheeksi”. Väite perustui OKM:n raporttiin, jossa todettiin lainausmäärien laskeneen viidentoista viime vuoden aikana.

Kirjastoko tekee kuolemaa?

Lainausmäärät ovat laskeneet, mutta se ei tarkoita kirjaston kuolemaa. Jos levymyynti on vähentynyt, ei musiikkikaan ole välivaihe. Toimittajan logiikka on valitettavasti pettänyt ja pahasti. Johtopäätös on nähtävästi tehty sen ajatuksen perusteella, että kirjasto on pelkkä kirjalainaamo. Näinhän asia ei todellisuudessa ole.

Vaikka kirjasto on joutunut taistelemaan muita medioita vastaan lukemisen puolesta, sen anti on monipuolinen. Monessa kunnassa ja kaupungissa kirjasto on keskeinen kohtauspaikka, kulttuurin kehto. Erilaiset tapahtumat, näyttelyt ja muut kulttuuriaktiviteetit ovat osa kirjaston toimintaa. Kirjasto tarjoaa tiloja, aktivoi kansalaisia ja niin, lainaa myös kirjoja.

Sivistyksen kehto

Jos kirjastosta puhutaan ”välivaiheena”, ei sen sivistyksellistä, kulttuurista ja oppimista tukevaa merkitystä ymmärretä. Sitä paitsi yleisellä kirjastolla on lakisääteinen tehtävä muun muassa näiden asioiden mahdollistajana ja kehittäjänä. Ja mikä keskeisintä, kirjasto on ennen muuta demokratian airut, joka palvelee

kaikkia kansalaisia heidän taustastaan riippumatta tasa-arvoisesti.

Aineistotyyppien kirjon lisäännyttyä muun muassa e-kirjojen ja äänikirjojen suosion myötä, on kirjastonkin uudistuttava. Toki se kilpailee esimerkiksi lukuaikapalvelujen ja internetin sisältöjen kanssa, mutta viime kädessä kirjastolla laaja-alaisen tiedon tarjoajana on etulyöntiasema. Se on portti tietoon ja kulttuuriin, olipa tieto sitten missä muodossa tahansa.

On valitettavaa, että yksi maamme johtavista medioista levittää informaatiota, joka perustuu yksipuoliseen tulkintaan. Kirjasto elää ja voi hyvin, se on tarpeellinen kulttuurin ja sivistyksen tukipylväs, jonka vuosituhantisia perinteitä ei hevillä hetkauteta. Se muuttuu, muovautuu ja uudistuu yhteiskunnan kulloisiakin tarpeita vastaavaksi. Se on sivistyksen linnake, ei välivaihe teknokraattisessa yhteiskunnassa.

Ari Haasio
Yliopettaja
Kirjasto ja tietopalveluala
SeAMK